

Súd: Okresný súd Banská Bystrica
Spisová značka: 7PP/7/2024
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6124010136
Dátum vydania rozhodnutia: 02. 04. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Barbora Hollá Sopková
ECLI: ECLI:SK:OSBB:2024:6124010136.1

Uznesenie

4 7PP/7/2024

Okresný súd Banská Bystrica samosudcom JUDr. Barborou Hollou Sopkovou na verejnom zasadnutí konanom dňa 02. 04. 2024 o žiadosti odsúdeného A. B., nar. XX. XX. XXXX v C., o podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody, takto

rozhodol:

4 7PP/7/2024

Podľa § 66 ods. 1 písm. a) Trestného zákona sa žiadosť odsúdeného A. B., nar. XX. XX. XXXX v Galante, trvale bydliskom D. XX, E. F., t. č. v Ústave na výkon trestu odňatia slobody Banská Bystrica – Kráľová, o podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody, ktorý mu bol uložený trestným rozkazom Okresného súdu Bratislava I sp. zn. 0T/19/2023 zo dňa 02. 03. 2023 v trvaní 20 (dvadsiatich) mesiacov so zaradením do ústavu so stredným stupňom stráženia, z a m i e t a.

odôvodnenie:

3 7PP/7/2024

Žiadosťou doručenou súdu dňa 08. 02. 2024 žiadal odsúdený o podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody tvrdiac, že spĺňa zákonom stanovené podmienky.

Ústav na výkon trestu odňatia slobody Banská Bystrica – Kráľová, kde odsúdený v súčasnosti vykonáva trest odňatia slobody, zaslal súdu hodnotenie, z ktorého vyplýva, že odsúdený do výkonu trestu nastúpil do výkonu trestu zo slobody predvedením dňa 02. 03. 2024 v Ústave na výkon väzby a Ústave na výkon trestu odňatia slobody Bratislava. Počas pobytu v tomto ústave neboli zaznamenané žiadne nedostatky. Nebol disciplinárne potrestaný ani odmenený. Dňa 25. 04. 2023 bol premiestnený na ďalší výkon trestu do Ústavu na výkon trestu odňatia slobody Banská Bystrica – Kráľová, kde bol umiestnený v ubytovni v rámci „B“ diferenciacnej skupiny. Odsúdený svojim správaním porušoval ústavný poriadok, mal konfliktné situácie so spoluodsúdenými kvôli tomu, že nedodržiaval zásady osobnej hygieny. Dňa 12. 12. 2023 bol umiestnený do oddielu špecializovaného zaobchádzania, kde mu je venovaná odborná terapeutická starostlivosť a aplikovaná medikamentózna liečba. Vzhľadom na kognitívne schopnosti odsúdeného a jeho psychickú nestabilitu je aj naďalej nutná regulácia a kontrola odsúdeného. Vystupovanie voči príslušníkom zboru je na požadovanej úrovni. Ku konfliktným situáciám s odsúdenými

odchádza len v minimálnej miere. Vzťahy sú poznačené sympatiami alebo antipatiami odsúdeného. Veľké nedostatky má pri dodržiavaní hygieny, poriadku a ustrojenosti. Nebol disciplinárne odmenený ani potrestaný. Voľný čas má plytký charakter, bez vážnejšej inklinácie k pestovaniu a rozvíjaniu vlastných záujmov. U odsúdeného je len v minimálnej miere rozvinutý hodnotový systém a životné postoje sú nestabilné. Výrazná redukcia záujmovej sféry sa u odsúdeného prejavuje aj vo využívaní jeho voľného času, kedy sa odsúdený venuje sledovaniu televíznych programov, rozhlasovému vysielaniu a pasívnemu odpočinku. Vzhľadom na aktuálny zdravotný stav nie je odsúdený zaradený do práce, zapája sa do prác, ktoré sú zamerané na udržiavanie čistoty a poriadku na izbe. Kontakt s vonkajším prostredím nezdržiava, vzťahy v jeho súkromnom živote sú rozvrátené. Odsúdenému je venovaná individuálna starostlivosť, o skupinové terapie neprejavuje záujem. Vzhľadom na osobnosť odsúdeného je terapeutické pôsobenie výrazne limitované, bez perspektívneho efektu. Resocializačná prognóza sa javí ako nepriaznivá, riziko recidívy trestnej činnosti je vysoké. Vzhľadom na nekritický postoj k trestnej činnosti a vysoké riziko recidívy sa neodporúča jeho žiadosti vyhovieť.

Súd vo veci podmieneného prepustenia určil termín verejného zasadnutia, na ktorom vykonal dokazovanie prečítaním listinných dôkazov a vypočul aj odsúdeného formou videokonferencie, s čím odsúdený výslovne vyjadril svoj súhlas pred jeho vylúčením na verejnom zasadnutí.

Odsúdený na verejnom zasadnutí zotrval na podanej žiadosti.

Zástupca ústavu na výkon trestu odňatia slobody uviedol, že od vypracovania hodnotenia k zmenám nedošlo, zotrval na záveroch hodnotenia.

Prokurátor navrhol žiadosť odsúdeného zamietnuť ako nedôvodnú s poukazom na záver hodnotenia ústavu na výkon trestu odňatia slobody a nekritický postoj k trestnej činnosti.

Podľa § 415 ods. 1 Trestného poriadku o podmienenom prepustení z výkonu trestu odňatia slobody rozhoduje súd na návrh prokurátora, riaditeľa ústavu na výkon väzby alebo riaditeľa ústavu na výkon trestu odňatia slobody, v ktorom sa trest vykonáva, záujmoveho združenia občanov alebo na návrh odsúdeného na verejnom zasadnutí. Ak bol návrh odsúdeného o podmienené prepustenie zamietnutý, môže ho odsúdený opakovať až po uplynutí jedného roka od zamietnutia okrem prípadu, že návrh bol zamietnutý len preto, že ho odsúdený podal predčasne.

Podľa § 66 ods. 1 písm. a) Trestného zákona súd môže odsúdeného podmienenčne prepustiť na slobodu, ak odsúdený vo výkone trestu plnením svojich povinností a svojím správaním preukázal polepšenie a môže sa od neho očakávať, že v budúcnosti povedie riadny život, a ak ide o osobu odsúdenú za prečin po výkone polovice uloženého nepodmieneného trestu odňatia slobody alebo rozhodnutím prezidenta Slovenskej republiky zmierneného nepodmieneného trestu odňatia slobody.

Z vyššie uvedených zákonných ustanovení vyplýva, že predpokladom podmieneného prepustenia z výkonu trestu odňatia slobody je kumulatívne splnenie troch podmienok, a to, že odsúdený vykonal už potrebnú časť z výmery všetkých uložených a nariadených trestov odňatia slobody, vo výkone trestu plnením svojich povinností a správaním preukázal polepšenie a môže sa od neho očakávať, že v budúcnosti povedie riadny život, t. j. že neexistuje pre spoločnosť príliš veľké riziko jeho recidívy. Citované ustanovenia vyjadrujú predovšetkým požiadavku pozitívnej prognózy budúceho správania sa odsúdeného, ktorá je nevyhnutným predpokladom pre podmienené prepustenie a musí pritom vyplývať zo zhodnotenia polepšenia odsúdeného, pričom očakávanie, že odsúdený po podmienenom prepustení povedie riadny život, musí byť dôvodné a založené na všestrannom zhodnotení jeho osobnosti, možnosti jeho nápravy a osobných pomerov, s prihliadnutím na účel trestu.

Odsúdený aktuálne vykonáva trest odňatia slobody, ktorý mu uložený trestným rozkazom Okresného súdu Bratislava I sp. zn. 0T/19/2023 zo dňa 02. 03. 2023 v trvaní 20 (dvadsiatich) mesiacov so zaradením do ústavu so stredným stupňom stráženia.

V odpise registra trestov má odsúdený evidovaných dvadsaťpäť odsúdení, prvé z roku 1985, pričom odsúdený prevažne páchal majetkovú trestnú činnosť, ale aj trestné činy ohrozenia pod vplyvom návykovej látky, marenia výkonu úradného rozhodnutia či porušovania domovej slobody. Tresty ukladané slovenskými súdmi boli prevažne nepodmienené, naopak súd v Mannheime mu opakovane

za krádeže ukladal peňažný trest. V roku 2018 mu bol za trestný čin krádeže uložený podmienený trest, kedy sa v skúšobnej dobe osvedčil. Za ďalší trestný čin krádeže mu preto mohol byť znova uložený trest podmienený, kedy skúšobná doba plynula do 26. 03. 2024. Následne za ďalší trestný čin krádeže mu bol už uložený nepodmienečný trest odňatia slobody, ktorý aktuálne aj vykonáva.

Odsúdený sa dopustil celkom tridsaťjeden priestupkov, prevažne priestupkov proti majetku, znečistenia verejného priestranstva, cestovania bez platného dokladu, fajčenia na zakázanom mieste.

Odsúdený nie je prvotrestanec, opakovane sa dopúšťa protiprávneho konania, v podstate iným spôsobom života zrejme nedokáže žiť. Aj v podmienkach ústavu na výkon trestu odňatia slobody sa nijako nezúčastňuje programu zaobchádzania, nijako sa mu nepodrobuje. Pasívne trávi voľný čas, individuálna starostlivosť, ktorá mu je venovaná, sa málo účinku, je bez efektu. Odsúdený nemá záujem sa napraviť, zmeniť svoj spôsob života. Ani v žiadosti, ani na verejnom zasadnutí odsúdený neprezentoval nejaký postoj k trestnej činnosti, z hodnotenia vyplynulo, že je nekritický, čo zodpovedá aj postojom odsúdeného na verejnom zasadnutí, kedy ani len nevyužil svoje právo odôvodniť žiadosť či vyjadriť sa k dôkazom. Odsúdený má síce vyšší vek, kedy môže byť istým spôsobom limitovaný, o to viac je však možné očakávať, že by mohol pochopiť, že čas na nápravu a polepšenie už dávnejšie nadišiel, no odsúdený ho žiadnym spôsobom nevyužil. Účinku sa minuli miernejšie tresty, sankcie za priestupky. Dokonca sa účinku minul i výkon nepodmienečného trestu odňatia slobody, a to opakovane. Odsúdený mal veľa možností na to, aby preukázal, že dokáže viesť riadny život, no ani jednu nevyužil. Jeho motivácia pre podanie tejto žiadosti o prepustenie z trestu odňatia slobody ostala neodôvodnená, neznáma.

Nepodmienečný trest odsúdený vykonáva nedostatočným participovaním na programe zaobchádzania. Ani raz nebol disciplinárne odmenený. Ani v žiadosti, ani na verejnom zasadnutí odsúdený neuviedol svoju predstavu o spôsobe vedenia riadneho života. Neprezentoval zmenu svojej osoby, neprezentoval nápravu či zmenu hodnôt.

Pre podmienené prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody sa vyžaduje predovšetkým požiadavka pozitívnej prognózy budúceho správania sa odsúdeného, ktorá musí vyplývať zo zhodnotenia polepšenia odsúdeného, pričom očakávanie, že odsúdený po podmienenom prepustení povedie riadny život, musí byť dôvodné a založené na všestrannom zhodnotení jeho osobnosti, možnosti jeho nápravy a osobných pomerov s prihliadnutím na účel trestu.

Odsúdený síce splnil formálnu podmienku, kedy už vykonal polovicu trestu potrebnú pre podmienené prepustenie. Z hodnotenia ústavu vyplýva, že odsúdený vo výkone trestu odňatia slobody nepreukázal splnenie podmienok na podmienené prepustenie. K spáchanej trestnej činnosti sa nestavia kriticky, je pasívny, pracovne nezaradený, neochotný podrobiť sa terapii a programu zaobchádzania. Ani tretia podmienka na podmienené prepustenie u odsúdeného nie je naplnená. Za celú dobu výkonu trestu odňatia slobody nemá evidovanú žiadnu disciplinárnu odmenu, čo nesvedčí o jeho náprave a polepšení. Odsúdený ani v ústave nerobí všetko, čo sa od neho očakáva. Nerobí nič pre seba v tom zmysle, že sa napravil a že výkon trestu je pre neho dostatočným ponaučením. Voľný čas trávi len preferovanými aktivitami, teda tým, čo baví jeho.

Ponaučením mu neboli ani ukladané sankcie, nemal motiváciu napraviť sa. Páchal opakovane trestnú činnosť. Nerešpektuje ani bežné spoločenské normy, kedy sa dopúšťa priestupkov. Z uvedeného súd nemal za preukázané, že odsúdený sa doteraz vykonaným trestom napravil, že sa zmenil. Nezaujíma sa o predchádzanie trestnej činnosti, neuviedol žiadny dôvod, ktorý by preukazoval, že sa jeho postoj k trestnej činnosti zmenil, resp. že by si uvedomil nepriaznivé dôsledky doterajšej trestnej činnosti.

Po vykonaní dokazovania teda vyplynulo, že existuje značná obava, že predčasné ukončenie, resp. prerušenie výkonu trestu by mal za následok nenaplnenie účelu trestu tak, ako to predpokladá zákon a prevýchovná funkcia trestu by bola vážne narušená. Kriminálna a aj iná protiprávna (priestupková) minulosť odsúdeného a početnosť takej činnosti, zakladajú tiež dôvodnosť obavy, že by sa odsúdený po podmienenom prepustení mohol dopustiť ďalšej protiprávnej činnosti.

Súdu je, samozrejme, známy nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. I. ÚS 36/2022 zo dňa 24. 05. 2022, v ktorom je, okrem iného, deklarované, že posúdenie predpokladu riadneho vedenia života

v budúcnosti nemôže predstavovať mechanický odkaz na predchádzajúcu kriminálnu minulosť, avšak v konkrétnom prípade je nutné na kriminálnu minulosť odsúdeného prihliadnuť. Napriek svojmu veku má odsúdený v registri trestov dvadsaťpäť záznamov a dopustil sa tridsaťjeden priestupkov. K páchaniu protiprávnej činnosti sa teda opakovane vracia a aj vzhľadom na osobu odsúdeného a postoj k páchanej trestnej činnosti je dôvodný predpoklad, že by tomu tak bolo i v prípade podmieneného prepustenia na slobodu.

Odsúdený má právo žiadať o podmienené prepustenie, avšak na podmienené prepustenie nemá nárok. Podmienené prepustenie predstavuje výnimočnú výhodu pre odsúdeného, ktorý za splnenia podmienok zvyšok trestu nemusí vykonať v ústave. Podmienené prepustenie nie je pravidlom. Odsúdený musí spĺňať všetky tri vyššie uvedené podmienky na to, aby súd rozhodol v jeho prospech a podmienené ho prepustil z výkonu trestu odňatia slobody. Vzhľadom na uvedené, i napriek tomu, že odsúdený spĺňa formálnu podmienku (vykonanie potrebnej časti z výmery trestu) pre podmienené prepustenie, k naplneniu druhej ani tretej podmienky u odsúdeného nedošlo, keďže prevýchovný účel trestu sa u odsúdeného celkom nenapĺňa a s prihliadnutím na jeho predchádzajúcu kriminálnu minulosť nie je možné očakávať, že po podmienenom prepustení povedie riadny život.

Súd považuje vykonanie trestu odňatia slobody odsúdeným v celej jeho výmere za odôvodnené z hľadiska dosiahnutia účelu trestu, a preto návrh odsúdeného na podmienené prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody zamietol.

Poučenie:

3 7PP/7/2024

Proti tomuto uzneseniu je prípustná sťažnosť, ktorú možno podať do troch pracovných dní od vyhlásenia prostredníctvom tunajšieho súdu na Krajský súd v Banskej Bystrici. Sťažnosť má odkladný účinok.